

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(обов'язкова навчальна дисципліна)

Методика та організація підготовки і написання дисертації

Освітньо-наукова програма Економіка

спеціальність 051 Економіка

галузь знань 05 Соціальні і поведінкові науки

освітній ступінь доктор філософії

Гарант Юлія Самойлик, професор кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, д.е.н., професор

Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій

Полтава
2021-2022 / 2022-2023 н.р.

Опис навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Методика та організація підготовки і написання дисертації
Назва структурного підрозділу	Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин
Мова викладання	Державна
Контактні дані розробника	Викладач Макаренко Петро доктор економічних наук, професор, член-кореспондент НААН України Контакти: ауд 475, навч. корпус №4 тел. (0532) 56-98-24 e-mail: mpm0907_1949@ukr.net
Рівень вищої освіти	Третій (доктор філософії) рівень
Спеціальність	Освітньо-наукова програма Економіка спеціальність 051 Економіка галузь знань 05 Соціальні і поведінкові науки
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Перелік дисциплін, які передують вивченню дисципліни «Методика та організація підготовки і написання дисертації» складається із: Англійська мова для науковців; Бібліографія, інформаційний пошук та інтелектуальна власність; Стратегія стійкого розвитку в глобальному середовищі; Стратегічні напрями розвитку аграрної галузі і підприємств; Філософія науки

Заплановані результати навчання

Мета навчальної дисципліни: навчити здобувачів ступеня доктора філософії набувати навичок дослідника, розширювати теоретичний кругозір, примножувати й оновлювати знання, уміти ставити наукові завдання, планувати їх виконання, організовувати збір та обробку інформації, а також створювати умови для генерування нових ідей та їх практичної реалізації в ході написання дисертаційної роботи, підготовки статей, доповідей тощо.

Основні завдання навчальної дисципліни:

- навчити аспірантів володіти науковими методами пізнання і їх застосування у власних наукових дослідженнях;
- сформувати в аспірантів творче мислення, креативність, асоціативність, а отже теоретичне і прикладне підґрунтя для успішної підготовки і захисту дисертації;
- сприяти істотному підвищенню професійної підготовки фахівців як економістів і менеджерів агро бізнесу, спроможних ефективно вирішувати сучасні складані проблеми розвитку аграрної сфери економіки в умовах глобалізації і посилення конкурентної боротьби на внутрішньому і зовнішньому ринках сільськогосподарської продукції і продовольства;
- привити здобувачам навички самостійного проведення наукового пошуку, оцінювання і узагальнення одержаних результатів дослідження, набуття ними

вміння розробляти і обґрунтовувати рекомендації, що мають значимість для досліджуваних суб'єктів господарювання в поточному і (або) в перспективному періодах.

Компетентності:

загальні:

ЗК 2. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми і проводити наукові дослідження на відповідному рівні.

ЗК 4. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) під час дослідницької діяльності та вирішення комплексних проблем і галузі економічної науки.

ЗК 6. Здатність до усної та письмової презентації результатів наукового дослідження.

ЗК 7. Здатність діяти на основі етичних міркувань та академічної доброчесності.

фахові:

ФК 1. Здатність розробити концепцію наукового дослідження на основі ідентифікації актуальних проблем соціально-економічного та глобального розвитку економіки в цілому та окремих суб'єктів господарювання.

ФК 3. Здатність працювати самостійно у проведенні наукового пошуку, оцінювання і узагальнення одержаних результатів дослідження, використовуючи сучасні освітні та дослідницькі технології у сфері економіки.

ФК 5. Здатність застосовувати методологічний інструментарій, обирати відповідні методи та інструменти наукових досліджень у сфері економіки.

ФК 6. Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки.

ФК 7. Вміння розробляти і обґрунтовувати рекомендації, що мають практичну значущість для досліджуваних суб'єктів господарювання на мікро- та макрорівнях в поточному і в перспективному періодах.

ФК 8. Здатність здійснювати науковий супровід результатів досліджень, здатність планувати, проводити та публічно презентувати результати наукових досліджень.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Формувати системний науковий світогляд, концепцію наукового дослідження, визначати етапи наукової роботи, знати фундаментальні теоретичні положення, термінологію у сфері економіки, ідентифікувати теоретичні і практичні проблеми наукових досліджень в економіці.

ПРН 3. Демонструвати навички самостійної роботи у проведенні наукового пошуку, гнучкого мислення, інноваційність, проявляти креативність у вирішенні комплексних проблем галузях економіки, нести відповідальність за особистий професійний розвиток.

ПРН 6. Застосовувати методологічний інструментарій для виявлення причинно-наслідкових зв'язків між досліджуваними явищами та процесами, добирати прогресивні загальнонаукові та спеціальні методи та інструменти наукових досліджень у сфері економіки.

ПРН 11. Вміти планувати, організовувати та проводити оригінальні наукові дослідження у сфері економіки, результати якого мають наукову новизну.

ПРН 14. Здійснювати публікацію праць за темою наукових досліджень у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях, використовувати інші способи апробації результатів досліджень.

Методи навчання:

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

– за джерелом знань:

МН 1 – словесні методи: лекція, розповідь-пояснення;

МН 2 – наочні методи: демонстрування, спостереження;

МН 3 – практичні методи: практичні роботи, робота з навчально-методичною літературою, підготовка наукового видання;

– за ступенем керівництва:

МНСР 1 – методи самостійної роботи вдома: усні та письмові домашні завдання; завдання самостійної роботи;

МНСР 2 – робота під керівництвом викладача: самостійна робота; розв'язування задач; виконання практичних завдань.

– за мисленням:

МНМ 1 – репродуктивний: робота за готовими зразками;

МНМ 2 – творчий: створення нового, оригінального;

МНМ 4 – частково-пошуковий: активний пошук пізнавальних завдань на основі евристичних програм і вказівок;

МНМ 5 – дослідницький: здобувачі виконують пошукові дії.

Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

МСМ 1 – методи формування пізнавальних інтересів: навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації;

МСМ 2 – методи стимулювання і мотивації обов'язку і відповідальності: роз'яснення мети навчального предмета: оперативний контроль; вказування на недоліки, зауваження.

Інноваційні методи навчання:

МНІ 3 – інтерактивні методи: дискусії, диспути; мозковий штурм.

МНІ 4 – комп'ютерні і мультимедійні методи – дистанційне навчання.

Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Наука і наукові дослідження в дисертаціях. Сутність науки як суспільної категорії. Закон і закономірності розвитку науки. Поняття наукових досліджень та їх класифікація. Об'єкт і предмет наукового дослідження. Результат наукових досліджень в дисертаціях.

Тема 2. Загальні методологічні положення дисертаційного дослідження. Поняття про методологію досліджень, види та функції дисертаційних досліджень. Методи та техніка наукових досліджень. Методи досліджень на емпіричному й теоретичному рівнях.

Тема 3. Монографічний і нормативний методи дисертаційного дослідження. Сутність монографічного методу дослідження та його

взаємозв'язок з методом бенчмаркінгу. Застосування монографічного методу при визначенні розміру підприємства та його виробничого напрямку або спеціалізації. Оцінювання майнового стану підприємства та його ділової активності. Оцінювання ліквідної і фінансової стійкості підприємства. Визначення економічного типу розвитку підприємства. Поняття нормативного методу і нормативів. Індикативні нормативи. Методичні підходи до визначення нормативів у аграрних і агро переробних підприємствах щодо окремих виробничих запасів. Використання нормативного методу для визначення планової собівартості продукції в переробному виробництві.

Тема 4. Розрахунково-конструктивний і балансовий методи дисертаційного дослідження. Характеристика прийомів: необхідного обсягу виробництва і продажу продукції для досягнення заданого рівня рентабельності авансованого капіталу; еластичності; прогнозування на основі ковзкої середньої; розподілу абсолютного приросту; зважування; побудови інтегральних показників; бальної оцінки досліджуваного явища. Балансовий метод дослідження..

Тема 5. Економіко-статистичні методи дисертаційного дослідження. Метод статистичних групувань. Динамічні ряди та їх застосування в аналізі і прогнозуванні економічних явищ і процесів. Графічний метод дослідження. Індексний метод дослідження. Сутність функціонального і кореляційного зв'язку та методу кореляційно-регресійного аналізу. Обґрунтування та відбір факторів для побудови кореляційних моделей і підготовки вихідної інформації. Основні напрями використання кореляційних моделей і дисертаційних дослідженнях.

Тема 6. Підготовка до написання дисертації та накопичення наукової інформації. Дисертація на здобуття доктора наук і доктора філософії (кандидата наук): поняття, загальна характеристика. Послідовність процесу роботи, вибір і затвердження теми, формування назви дисертації. Складання пояснювальної записки до вибору теми дисертації. Затвердження теми. Складання індивідуального і робочого планів здобувача.

Тема 7. Вимоги до змісту і структури дисертації. Загальні вимоги до дисертації. Структура дисертації. Анотація до дисертації. Зміст. Вступ, його композиція. Актуальність дослідження. Мета і завдання дослідження. Методи дослідження. Наукова новизна одержаних результатів. Особистий внесок здобувача. Апробація результатів дисертації. Публікації. Основна частина дисертації. Висновки. Список використаних джерел. Додатки.

Тема 8. Економічна діагностика в дисертаційних дослідженнях соціальних та поведінкових наук. Сутнісна характеристика економічної діагностики. Технічні прийоми економічної діагностики в дисертаціях. Діагностика конкурентного середовища підприємства. Оцінювання стратегічного протистояння підприємств конкурентів. Діагностика конкурентоспроможності підприємства, продукції.

Тема 9. Оформлення дисертаційної праці. Мова і стиль дисертаційної праці. Загальні вимоги до оформлення дисертації. Нумерація. Подання текстового матеріалу. Ілюстрації. Таблиці. Формули. Посилання. Додатки. Список використаних джерел.

Тема 10. Вимоги до написання автореферату дисертації. Загальні вимоги до автореферату. Структура автореферату. Анотація. Оформлення автореферату. Видання автореферату.

Тема 11. Порядок захисту дисертації. Попередня експертиза дисертації (перед захист). Подання докторської дисертації до попереднього розгляду у спеціалізованій вченій раді. Підготовка здобувача до захисту докторської дисертації. Процедура прилюдного захисту докторської дисертації. Етапи процедури атестації здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії. Вимоги до здобувача наукового ступеня доктора філософії, до керівника, рецензентів, опонентів та голови разової спеціалізованої вченої ради. Порядок проведення захисту дисертації у разовій вченій раді. Оформлення документів атестаційної справи.

Тема 12. Робота над науковими публікаціями за результатами досліджень. Поняття, функції, основних видів наукових публікацій. Мінімальна кількість, обсяг та вимоги до здобувачів щодо опублікування результатів дисертаційних досліджень. Наукова монографія. Наукова стаття. Тези наукової доповіді (повідомлення). Методика підготовки та оформлення публікації. Техніка написання тексту. Доповідь (повідомлення).

Трудовість:

Загальна кількість годин – 180

Кількість кредитів – 6

Форма семестрового контролю – залік

Форма підсумкового контролю – екзамен

Для здобувачів вищої освіти АС_051 Економіка

Програмні результати навчання	Форми оцінювання
ПРН 1. Формувати системний науковий світогляд, концепцію наукового дослідження, визначати етапи наукової роботи, знати фундаментальні теоретичні положення, термінологію у сфері економіки, ідентифікувати теоретичні і практичні проблеми наукових досліджень в економіці.	- написання рефератів - розв'язування завдань самостійної роботи - виконання завдань на практичних заняттях - тестування
ПРН 3. Демонструвати навички самостійної роботи у проведенні наукового пошуку, гнучкого мислення, інноваційність, проявляти креативність у вирішенні комплексних проблем у галузях економіки. Нести відповідальність за особистий розвиток.	- семестровий контроль – залік - підсумковий контроль – екзамен.
ПРН 6. Застосовувати методологічний інструментарій для виявлення причинно-наслідкових зв'язків між досліджуваними явищами та процесами, добирати прогресивні загальнонаукові та спеціальні методи та інструменти наукових досліджень у сфері економіки.	
ПРН 11. Вміти планувати, організовувати та проводити оригінальні наукові дослідження у сфері економіки, результати якого мають наукову новизну.	

ПРН 14. Здійснювати публікацію праць за темою наукових досліджень у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях, використовувати інші способи апробації результатів досліджень.	
---	--

Шкала та критерії оцінювання успішності здобувачів вищої освіти із навчальної дисципліни ґрунтуються на «Положенні про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в ПДАУ».

При виконанні вправ на практичних заняттях нараховуються:

0 балів – потрібне повторне виконання вправи;

6 балів – здобувач правильно вирішив половину завдань та демонструє досягнення половини запланованих результатів навчання. В цілому володіє навчальним матеріалом, але не може чітко орієнтуватись при поясненні ходу виконання завдання;

8 балів – здобувач правильно вирішив усі завдання, але допустив помилки, неточності в розрахунках. Не аргументовано виклав висновки. Демонструє досягнення більшої частини запланованих результатів навчання. Може пояснити хід виконання завдання.

10 балів – здобувач правильно вирішив усі завдання. В повному обсязі володіє методом чи методикою виконання завдання. Аргументовано подав висновки до виконаного завдання. Може пояснити зміст практичного завдання. Вміє використовувати здобуті знання у власних дисертаційних дослідженнях. Демонструє повне досягнення запланованих результатів.

Оцінка заданої кількості тестових завдань здійснюється при правильних відповідях на 98 – 100 % завдань – 10 балів; на 95 – 97 % – 9 балів; на 90 – 94 % – 8 балів; на 80 – 89 % – 7 балів; на 79 і < % – 0 балів.

При виконанні розрахункових завдань самостійної роботи нарахування балів по кожній темі наступне:

0 балів – потрібне нове виконання;

2 бали – здобувач виконав половину завдань. Рішення мають суттєві помилки і неточності в методиці і розрахунках. Демонструє досягнення половини запланованих програмних результатів навчання.

3 бали – здобувач виконав усі завдання. Рішення мають суттєві помилки і неточності в методиці і розрахунках. Демонструє досягнення більшої частини запланованих програмних результатів навчання.

4 бали – здобувач виконав усі завдання самостійної роботи. В повному обсязі володіє матеріалом. Виконані завдання без помилок і неточностей. Демонструє досягнення запланованих програмних результатів навчання.

Підготовка реферату, презентації (0 – 3 бали):

0 балів – здобувач не підтверджує здобуття ним програмних результатів навчання: тема реферату не розкрита, список використаної літератури містить менше 3 наукових джерел, оформлення документу здійснено з критичними порушеннями, презентація відсутня, здобувач відмовляється від захисту;

1 бал – здобувач підтверджує здобуття ним програмних результатів навчання на мінімально необхідному рівні: тема реферату розкрита правильно,

але з порушеннями вимог щодо повноти та логіки викладу матеріалу; список джерел інформації містить менше 4-5 найменувань навчальної літератури, в оформленні документу наявні некритичні порушення, презентація відсутня, або не висвітлює предмет аналізу у повному обсязі, при захисті реферату здобувач не повною мірою володіє матеріалом за темою;

2 бали – здобувач підтверджує здобуття ним програмних результатів навчання на рівні, що перевищує мінімально необхідний: проблема, яка розглядається в рефераті викладена повно, послідовно, логічно; список джерел інформації містить 4-5 найменувань (зазначені видання як навчальної літератури, так і наукової; зокрема найновіші публікації провідних вітчизняних та іноземних науковців); оформлення документу відповідає стандарту, презентація наявна і висвітлює досліджувану тему, але має вади недостатньої конкретизації матеріалу, при захисті здобувач достатньою мірою володіє матеріалом за темою реферату;

3 бали – здобувач підтверджує здобуття ним програмних результатів навчання на рівні, що перевищує мінімально необхідний: проблема, яка розглядається в рефераті, викладена повно, послідовно, логічно; список джерел інформації містить 4-5 найменувань (зазначені видання як навчальної літератури, так і наукової; зокрема найновіші публікації провідних вітчизняних та іноземних науковців); оформлення документу відповідає стандарту, презентація наявна і повністю висвітлює досліджувану тему, здобувач при захисті реферату демонструє повне засвоєння матеріалу.

Нарахування балів з навчальної дисципліни за формою контролю – залік здобувач вищої освіти здійснює за результатами виконання аудиторних і самостійних завдань (табл. 10.1). Мінімальний пороговий рівень оцінки за підсумками виконаних робіт в семестрі має складати 60 балів. Максимальний – 100 балів.

Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти за освітньо-науковою програмою Економіка спеціальності 051 Економіка на другому етапі атестації – екзамен складається з 2-х теоретичних питань та 1-ї практичної ситуації чи завдання.

Шкала та критерії оцінювання екзамену

Вид завдання	Бали	Критерій оцінювання
Теоретичне (2 питання)	0-2	Відсутність відповіді взагалі, або в достатньому обсязі на обидва теоретичні питання не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти
	3-6	Свідоме і повне відтворення матеріалу з деякими неточностями у викладеному матеріалі ; виклад матеріалу достатньо обґрунтований, дещо порушено послідовність викладу. Відповідь стилістично та грамотно правильна. Якщо зазначені ознаки відносяться до обох теоретичних питань то оцінка здійснюється за максимальною кількістю балів заданого інтервалу, до одного із них – мінімальна кількість балів заданого інтервалу.
	7-10	Кожне теоретичне питання розкрито повністю, що свідчить про глибоко обґрунтований, логічний, переконливий виклад матеріалу,

		відповідь містить приклади, що свідчить про творче застосування матеріалу. По кожному із теоретичних питань відповідь стилістично та грамотно правильна. Відповідь на кожне теоретичне питання повністю відображає знання з навчальної дисципліни, в повній мірі забезпечує формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання з теорії дисципліни у здобувачів вищої освіти
Максимальна кількість балів	10	-
Мінімальна кількість балів	6	-
Практичні справи, завдання, ситуації, задачі	0-2	Відсутність розрахунку практичного завдання взагалі, або визначені проміжні показники за правильною методикою. Це не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання практичних результатів навчання у здобувача вищої освіти
	3-6	Завдання виконано до кінця, але з порушенням рекомендованої методики розрахунку, виявлені помилки у розрахунках. Висновки не конкретні, а загальні. Не використана професійна термінологія.
	7-10	Розрахунки практичного завдання (ситуації) виконані методично правильно, безпомилково в розрахунках. Сформовано повні висновки, на професійному рівні використана наукова термінологія. Виконане практичне завдання свідчить про формування відповідних компетентностей та отримання програмних результатів з практичного навчання
Максимальна кількість балів	10	
Мінімальна кількість балів	6	
Разом за екзамен, <i>тах</i> , балів	20	
<i>min</i> , балів	12	

**Схема нарахування балів з навчальної дисципліни за другий семестр
(форма контролю залік)**

1	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	Виконання практичних завдань	Розв'язування тестів	Виконання самостійної роботи		
			розрахункових завдань	підготовка рефератів, презентація	
2	3	4	5	6	
Тема 1. Наука і наукові дослідження в дисертаціях				3	3
Тема 2. Загальні методологічні положення дисертаційного				3	3

дослідження					
1	2	3	4	5	6
Тема 3. Монографічний і нормативний методи дисертаційного дослідження	10		4		14
Тема 4. Розрахунково-конструктивний і балансовий методи дисертаційного дослідження	10				10
Тема 5. Економіко-статистичні методи дисертаційного дослідження					
5.1 розрахунок відносних величин і побудова графіків	10		4		14
5.2 використання середньої величини і рядів динаміки	10		4		14
5.3 абсолютні і відносні відхилення та способи ланцюгових підстановок	10		4		14
5.4 використання індексів в економічному аналізі	10		4		14
5.5) методи найменших квадратів та парної кореляції	10		4		14
Разом за другий семестр	70		24	6	100

**Схема нарахування балів з навчальної дисципліни за третій семестр
(форма контролю - іспит)**

	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Іспит	Разом
	Виконання практичних завдань	Розв'язування тестів	Виконання самостійної роботи			
			розрахункових завдань	підготовка рефератів, презентація		
Тема 6. Підготовка до написання дисертації та накопичення наукової інформації				3		3
Тема 7. Вимоги до змісту і структури дисертації		10		3		13
Тема 8. Економічна діагностика в дисертаційних дослідженнях						
8.1 конкурентного середовища	10		4			14
8.2 конкурентоспроможності підприємства	10		4			14
8.3 конкурентоспроможності продукції	10		4			14
Тема 9. Оформлення дисертаційної праці		10		3		13

Тема 10. Вимоги до написання автореферату дисертації				3		3
Тема 11. Порядок захисту дисертації				3		3
Тема 12. Робота над науковими публікаціями за результатами досліджень				3		3
Іспит					20	20
Разом за третій семестр	30	20	12	18	20	100

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Андрійчук В. Г. Основи наукових досліджень в агро бізнесі : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2018. 491 с.
2. Важинський С. Е., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень : навч. посіб. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.
3. Григорук П. М., Хрущ Н. А. Методологія і організація наукових досліджень : навч. посіб. Хмельницький національний університет. Київ : Кондор, 2017. 205 с.
4. Єрмаков О. Ю. Основи наукових досліджень в економіці : навч. посіб. Київ : ЦП Компринт, 2015. 178 с.
5. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. Київ : Кондор, 2018. 205 с. URL : <http://mmirl.edu.ua/bibl/lib/ebooks>
6. Макаренко П. М. Тестові завдання для проведення заліку з навчальної дисципліни «Методика та організація підготовки і написання дисертації». – Полтава: ПДАА, 2020. 25 с.
7. Михайлов В. М. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. Харків : ХДУХТ, 2014. 220 с.
8. Партико З. В., Основи наукових досліджень : підготовка дисертації : навч. посіб. -2-ге вид., перероб. і допов. Київ : Ліра-К, 2018. 231 с.

Допоміжні

1. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 № 1556-VI-ВР. База даних «Законодавство України» / ВР України. № 37-38, ст. 2004 (зі змінами і доповненнями).
2. Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України : Закон України від 23.03.2000 №1602-111-ВР. База даних «Законодавство України» / ВР України. № 25 С. 195.
3. Про науково-технічну інформацію : Закон України від 25.06.93. № 3323-XII-ВР. База даних «Законодавство України» / ВР України. 2003. №33, С. 345; №30, С. 247.
4. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 01.12.98. №284-XIV-ВР. База даних «Законодавство України» / ВР України. 1999. №2-3. С. 20.
5. Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки : Закон України від

11.07.2002 №2623-111-ВР. База даних «Законодавство України» / ВР України. 2002. №48. С. 253.

6. Про концепцію науково-технічного та інноваційного розвитку України : Постанова ВР України від 13.07.99 №916-XIV-ВР. База даних «Законодавство України» / ВР України.1999. № 37. С. 336.

7. Актуальні питання методології та практики науково-технічної політики : монографія. [за ред. Б. А. Малицького]. Київ : УкрІНТЕІ, 2001. 201с.

8. Білуха М. Т. Основи наукових досліджень: підручник. Київ : АБУ, 2002. 480с.

9. Єрмаков О. Ю., Погрішук Г. Б., Чорнодон В. І. Основи методології наукових економічних досліджень : навч. посіб. Тернопіль : «Підручники і посібники», 2010. 290 с.

10. Клименко М. О., Фещенко В. П., Вознюк Н. М. Основи та методологія наукових досліджень : навч. посіб. Київ: Аграрна освіта, 2010. 351 с.

11. Мочерний С. В. Методологія економічного дослідження : навч. посіб. Львів : Світ, 2001. 415 с.

12. Наринян А.Р., Поздеев В.А. Основы научных исследований : учебн. пособ. Киев : 2002. 110 с.

13. Дудченко А. А., Дудченко Я. А., Примак Т. А. Основы научных исследований: учеб. пособ. Киев : Т-во «Знання», КОО, 2000. 114 с.

14. Методологические вопросы науковедения: учебн. пособ. [под ред. В. И. Оноприенко]. Киев : УкрІНТЕІ, 2001. 323 с.

15. Кушнарєнко Н. М. Наукова обробка документів: підручник. Київ: Вікар, (Вища освіта ХХІ століття). 2003. 328 с.

16. Пилипчук М. І., Григор'єв А. С., Шостак В. В. Основи наукових досліджень: підручник. Київ : Знання, 2007. 270 с.

17. Свердан М. М., Свердан М. Р. Основи наукових досліджень: навч. посіб. Чернівці: Рута, 2006. 352 с.

18. Стеченко Д. М., Чмир О. С. Методологія наукових досліджень: підруч. Київ : Знання, 2007. 317 с.

19. Цехмістова Г. С. Основи наукових досліджень: навч. посіб. Київ : Видавничий дім «Слово», 2003. 240 с.

Інформаційні ресурси

1. Державний комітет статистики України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://www.ukrstat.gov.ua/>

2. <http://www.rada.kiev.ua>. – веб-сторінка Верховної Ради України.

3. <http://www.gov.ua> – веб-сторінка Кабінету Міністрів України.

4. <http://www.minagro.kiev.ua>. – веб-сторінка Міністерства агропромислової політики України

5. <http://www.me.gov.ua/kaznach./plsql/kaza.a10> – веб-сторінка Головного управління державного казначейства України.

6. <http://www.ukrstat.gov.ua> – веб-сторінка Державного комітету статистики України.